

Laci bácsi

Utoljára velem együtt voltam a farkasréti temetőben. Még pályája szegedi időszakában kért meg, vigyem el egy barátja temetésére. Nem hittem volna, hogy legközelebb miatta jövök.

Akkor is hatalmas tömeg volt, ahogy most is. Hogy is fogalmaznak a hívatásos hírgyártók? „Pályatársak, barátok vettek végső búcsút...” Igen, a pályatársak – vajon milyen más alkalom lenne képes ennyi hírességet egy társaságba vonzani? S a rajongók, az őt csak hírből, színházból, tévéből ismerők száza, talán ezrei – milyen kár, hogy az ember nem érheti meg a saját temetését. Most Ő is láthatna volna, mennyien szerették, milyen sokaknak hiányzik, milyen fájdalmas a hiány, amit íthagyott. S boldog lenne, ha mindezt látná, mert bármilyen nagy színész, hol jobban, hol kevésbé ünnepelt ember volt – folyamatosan, és állandóan szüksége volt a visszaigazolásokra. Hosszú, sikeres pályafutása csúcán is állandó aggodalom, állandó kétség volt benne: vajon szeretik-e még, vajon szükség van-e rá, vajon sikerül-e a következő szerep is.

„Halálával pótolhatatlan veszteség...” jut eszembe a gyász hírek egy újabb fordulata, amit tán nem is szoktunk igazán átgondolni – de most arra gondolok, Ő tényleg pótolhatatlan. Fogom vissza a tollam, hogy ne írjak indokolatlan szuperlatívuszt, ne essék csak a halálhírrel magyarázható túlzásba, s így higgadtan csak azt írom: az utolsó nagy öreg, az utolsó, szerepeiben (is) talpig úriember, a nehezen leírható atmoszférateremtő, a versmondásával kövé dermesztő... Lesz, nyilván lesz (s van is) sok kitűnő színész, de olyan, mint ő...

Szindbád helyére képelem, hisz ugyanolyan jótzűen, ugyanolyan ingyenként tudott enni, izgatottan várta a bosszert, mint egy gyerek. S az elismerésre, a dicséretre úgy vágyott, mint egy gyerek. Túl minden lehetséges elismerésen, Jászai-, Kossuth-díj, Kiváló, Erdemes művész, aggódva leste a híradást: vajon övé lesz-e harmadszor is az Erzsébet-díj. Övé lett, s nagybetegen még át is vette. Utolsó színpadi fellépése volt ez.

Nyugdíjas korában vidéki színházakban szerzett magának újabb híveket: Nyiregyháza és Debrecenben ugyanúgy telt házakat vonzottak főszerepei, mint Szegeden, ahol barátja, Görgy Gábor darabjában kifejezetten Órá szabott szerepet játszott. „Ártur” – mondta Görgynek, utánozhatatlanul ejtve az „á” betűt – „ez siker” – foglalta össze szűkszavúan, elgondolkozva. A siker azonban számára legalább annyira a város szeretetét is jelentette, amikor kiment az utcára. Ennek szenvedélyesen tudott örülni. S persze bosszankodni is. A híd közepén pattant ki a taxiból, amikor egy előrendelésnél a sofőr sem a nevét, sem a címét, sem az időpontot nem jól mondta vissza. „Soha többet nem hívom magukat! – és nem is hívta azt a társaságot.

Nézem a ravatalnál fősorakozó unokáit. Ha csak tehetné, külföldi útjára magával vitte valamelyiket. A hat fiú közül öt már járt vele valahol: ki Máriazellben, ki a svájci cseppkőbarlangokban, ki New Yorkban. A hatodikra nem került sor.

Laci bácsi, nem gondold, hogy nem volt szép dolog ilyen korán elmenni? Hisz Bencét még nem is vitted sehova...

Balogh Tamás

Mensáros László Kossuth-díjas, kétszeres Jászai-díjas erdemes és kiváló művészt szerdán a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. A hozzátartozók, barátok, tisztelők és a pályatársak körülállta ravatalnál a kulturális kormányzat nevében Fekete György helyettes államtitkár, a színésztársak képviselőjében Huszti Péter vett búcsút a színésztől, akinek halálával – Huszti Péter szavait idézve – az egyetemes színház lett még árva.

Schmidt Andrea felvételei

■ Elosztották, kimérték már egyszer a határt – mondja Kovács István a hátsó fertályba való telepedésünk után.

– A törvény miatt választunk megint – érkezik válaszul Kertész László hangja, miután bemutatja segítőjét, ifjú Gyapjas Sándort, aki korábban a Hétvezér Tsz-ben átélte a kísérleti földosztást. Rá zúdúl majd a hivatali teendők özöne. A közösből a saját névre kerülő parcellák ügyeinek falubéli intézése. De a fő hatalom a földkiadó testületre testálódott az új törvény szerint. Ha sikerül megalakulniuk, ha megválasztják tagjait.

Pusztaszeren, elsőre, a megadott 17-ből 9-et sikerült. A pusztaszeri népparlament tegnapi gyűlékezétre azok jöttek, akik akkor nem voksoltak. Amiatt is dicséretes ez, mert széthullott a téesz; másként osztandó állami gazdasággal bírnak; ott a Büdösszéki tó mint külföldről védett természeti terület s amellet szerették volna minél hamarabb rendezni a elszórt parcellák sorsát. Vitáztak egymással a hivatalok, irodák leveleztek, hogy minden a rendszerváltás kitárlt szabályai szerint zajoljék.

– A téesz kivonult – tudtuk meg az elnöklő polgármestertől – Pálmonostora, Tömörkény, Baks, Ópusztaszer ide tartozó birtokainak ügye is hozzánk tartozik.

Kérdés-kérdést követ:
– Miért kell ez már megint?
– Tanya mellé lehet kérni a földet.

– Mindenkinek?
– A részaránytulajdonosoknak, akik földjára kaptak, vagy aranykoronára jogosultak a téesztől – tudjuk meg az ele-

A pusztaszeri népparlament

Tulajdonképpen a szerdai piacon kezdődött. Gyurász Gábor, Lajos József és Tóth Tamás csendben múltatták a napot, a kenyérükről beszélgettek. A téesz nem vetett egy szem gabonát sem. A hetipiac élénkebb volt a szokásosnál, gyűlést hirdettek a végeztére, a művelődés pusztaszeri házába. Mi másra is, ha nem a földosztás dolgaira. Megtelt a terem, bár második nekifutása volt a földkiadó bizottság választásának.

jén a legfontosabbakat, meg azt, hogy az idei első komoly parasztörvény a résztvevőkre bizza a földosztó bizottságok megalakításának a módját.

Pusztaszeren siker koronázta a választók igyekezetét. A cél érdekében, hogy az aranykoronák nem veszhetnek el, nagy csendességgel indult a szavazás. A polgármester is az egybegyűltekre bízta, kinek jusson e tisztesség.

– Katona István! – tette első javaslatát a svájci csapás sors-társ.

– Nem lehet, nincs részaránya! – kapta válaszul.

Akinek viszont volt az megköszönte a bizalmat, de elfoglaltságára hivatkozva elutasította a felkérést.

– Így indult a múltkor is – jegyezte meg Kertész László polgármester – aztán...

A némaság ültével Gömőri Endre átvágta a képzeletbeli gordiuszi csomót s így szólt a többiekhez:

– Van egy furcsa javaslatom, van részarányom, itt is

vagyok: magamat ajánlom! Ha jelentkezik nálam fiatalabb, ügyesebb, átadom a helyem.

Szinte nem is akadt ellenzője a haladás zászlóbontójának. Ha csak nem vesszük annak az asszonykórus valamelyikének fölvetését, hogy a nőket is kérjék erre a posztra, necsak az embereket. Biztatgatták is Bárkányi Istvánnét, de ő csak a fejét rázta. – Erzsike – szolt egy hang – vállalja el, sok a férfi, körüludvarolják majd.

De a hölgy hajthatatlan maradt. Az idő lassú teltével, egyik javasolt hangosan gondolkodott s végén azért mondott igent, hogy közelébb kerülhessen a tűzhöz, már amennyire annak lehet nevezni a mostani földosztó bizottságot. Más meg azért: ha már rá gondoltak, segít. A végén Lajos József, Hatvani Kálmán, Nemes Nagy József, Gyurász János elsőpró többséggel bizalmat nyert.

– Újra kell szavaznunk – mondja az eredmények szám-bavételekor a törvény örkdője

– csak hárman kerülhetnek a bizottságba.

– Azt már ne – szolt közbe valaki – legyen a sorrend a kapott szavazatok száma.

– Nem lehet, a törvény szerint ötven százalék plusz egy fővel már bejuthat. Mind a négy jelöltnek jogos az útja, most mit tegyünk?

A postás múltja miatt felkért Lajos József visszalépett, szabad folyását engedve az előírásoknak. Aztán mégis kevésnek bizonyult a pusztaszeri népparlament minden bölcsesége, mert a szomszéd faluban élő, de pusztaszeri földdel rendelkező kivüállók képviselőtől kellett döntenie. Most se voltak jelen a jelöltek, így megint a távjelölés intézményét hívták segítségül. Eszerint levélben kérik föl az ópusztaszeri Varga Józsefet, a tömörkényi Gedai Istvánt, a pálmonostori Kucsora Sándort meg a baksi Kristóf Józsefet, hogy fogadja el e fontos tisztséget. Hiszen, majd a márciusban felálló bizottság hagyja jóvá a hozzá érkezett kérelmeket, s azzal azt, hogy kinek hol legyen a visszamérendő földje. Tasi József, Piszmán János, Gyapjas János, Festő Antal, Mogyoró József, Ocskó Ferenc, Szeri Antal, Pigler Máttyás, Szarvas József korábban már bölintott: a népparlament fölhatalmazására kezdődhet az ismételt földosztás.

Ha csak az igazi parlamenterek meg nem torpedózzák a népnak szóló elhatározásukat.

Majoros Tibor

■ Megyei fejlesztések

■ Három év alatt: 20-25 százalékos ellátottság?

Telefon százharmincezerért

Kálmán Miklós, a Szegedi Távközlési Igazgatóság fejlesztési igazgatóhelyettese ismertette a cég fejlesztési terveit. Eszerint 1996-ra el kellene érni az „alapvető ellátottság” szintjét. Ez 20-25 százalékos mutatót jelent, vagyis száz lakosra 20-25 telefon jutna. Ha családonként számolunk, akkor három év múlva tíz családból hat rendelkezne telefonvonallal. Ezen felül a Matáv szegedi igazgatósága minden közületi és üzleti igényt ki akar elégíteni a hozzá tartozó Békés, Csongrád, és Bács-Kiskun megyék településein.

A tegnapi megbeszélés célja az volt, hogy az önkormányzatok vezetői megismerjék a Teleterv Kft. által elkészített,

Tegnap délelőtt ismét a megyeházán, és ismét távközlés-ügyben találkoztak a Csongrád megyei önkormányzatok polgármesterei. A hétfői Westel-tájékoztató után ezúttal a Magyar Távközlési Rt. elképzeléseit hallgatták meg arról, miként lehetne megvalósítani a „vidék” magasabb szintű bekapcsolását a távközlési hálózatba.

Csongrád megyére szóló területi rendszertervet. Ebben negyvenhat településről szerepelnek részletes helyi információk, kiegészítve a technikai-gazdaság számításokkal.

A városok és községek mellett nem feledkeztek meg a tanyákról sem, igyekeznek olyan megoldásokat kidolgozni, amelyek az igényeknek megfelelő szintű szolgáltatást

nyújtanak – de megfizethető áron. A Matáv azért rendelte meg ezeket a terveket, hogy akár már 1993. második felében megindulhasson a megye távbeszélő hálózatának fejlesztése, és 1995-ben megszólalhassanak az első telefonok.

A megbeszélés egyik résztvevője a hálózatépítés pénzügyi feltételeiről érdeklődött.

Erre nézve még nincsenek részletes tervek, de annyi bizonyos, hogy csak „üzleti alapon” lehet megvalósítani a telefonos fejlesztéseket. Ez nem jelent feltétlenül és kizárólag csak „önerőt”, hanem elképzelhető együttműködés a helyi önkormányzatokkal is.

A jelenlegi számítások szerint egy telefon beszerelése mintegy 130 ezer forintba kerülne. Ennek fejében az újonnan telepített helyeken a világszínvonalú digitális berendezésekkel felszerelt központokat telepítenék; a crossbar-technikával ellátott központokon pedig a szükséges fejlesztéseket hajtanák végre.

A megyei önkormányzati vezetők tehát ismerik már a rádió- és a „hagyományos” telefontechnika által kínált lehetőségeket – a fejlesztésre vonatkozó döntések meghozatala még hátra van.

Ny. P.

■ Versenyben a Nüssli-Layer és a Compack

Utolsó forduló a döntés előtt

Tegnap a városházán utolsó előtti állomáshoz érkezett a Szegedi Szabadtéri Játékok Dóm téri nézőterének rekonstrukciójára kiírt pályázat. A tavaly december 31-i határidővel meghirdetett pályázatra hat nevezés érkezett, valamennyi cégnek módja volt az elmúlt hónapban nyilvánosan bemutatni ajánlatát, mintadarabjaikat bárki megtekinthette, kipróbálhatta. Január 26-án megkezdődött szakértők bevonásával a pályázatok bírálata. A vélemények alapján a zsűri úgy döntött, hogy két pályázót – bizonyos részletkérdések tisztázása és egyes feltételek pontosítása érdekében – újabb fordulóra hív.

A Nüssli-Layer és a Compack felelt meg leginkább a pályázati kitérés elvárásainak, nevezetesen a térépítészeti architektúrájába illeszkedő, variabilis, gyorsan szerelhető, korszerűen üzemeltethető, kb. ötezres férőhellyel bíró, színházjellegű letáló megvalósításának.

A dr. Ványai Éva alpolgármester által vezetett tegnapi konzultáción elsősorban biztonsági kérdések, anyagi természetű problémák, az átláthatóság követelményeinek megvalósítása, illetve az európai szabványok és engedélyek kérdése merült föl. A zsűri döntése a következő hónapokban várható.